

ਦਫਤਰ ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਹੈਡਕੁਆਟਰ, ਪੰਜਾਬ
ਐਸ.ਸੀ.ਓ. 60-61, ਸੈਕਟਰ 17-ਡੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਫੋਨ: 0172-2703621, ਈ.ਮੇਲ ਆਈ.ਡੀ: computercellvb@punjab.gov.in

ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ :1/2018

ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ " ਸੁਧੀਰ ਚੋਧਰੀ ਵਗੈਰਾ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ (ਐਨ ਸੀ ਟੀ ਆਫ ਦਿੱਲੀ)" ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 27-07-2016 ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਾਜ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਮਿਲਾਣ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਈ ਅਵਾਜ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ :-

1. ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਾਜ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗਿ੍ਫਤਾਰੀ ਉਪਰੰਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣਾ।
2. ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ।
3. ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਸੋਂ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਵਾਜ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੁਲਵਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਲੌੜੀਂਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਪੈਰਾ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਾਸੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ।
4. ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਪਾਸੋਂ ਅਜਿਹਾ ਪੈਰਾ ਬਣਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਈ ਅਵਾਜ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਟਰਾਂਸਕਰਿਪਟ ਸੀਲਡ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਐਡਵਾਂਸ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ।
5. ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਈ ਪਹਿਲੀ ਅਵਾਜ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਕਰਿਪਟ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਾਡਲ ਪੈਰਾ ਸੀਲਡ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ।
6. ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਪਾਸੋਂ ਮਾਡਲ ਪੈਰਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਾਜ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਵਿਖੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਕਿ ਉਹ ਮਾਡਲ ਪੈਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।
7. ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਪੈਰਾ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਾਜ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਈ ਅਵਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੋਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਲੜੀਵਾਰ ਨਾ ਹੋਣ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ/ਸਾਂਝੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਟੁਟਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ।
8. ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮਾਡਲ ਪੈਰੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਗਾਊਂ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਪੈਰੇ ਵਿਚਲੇ ਬੋਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
9. ਅਵਾਜ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਾ ਰਹੇ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਦਾ ਮਿਲਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਪ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ.ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਟੇਟ ਫਰੈਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਤਾਇਨਾਤ ਸਮੂਹ ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਦਾ ਮਿਲਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਫਤੀਸ਼ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ।

ਸਹੀ/-

ਜੀ.ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ.,
ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਕਮ-ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਨੰਬਰ 28167-83 / ਵਬ/ਐਸ-3 ਮਿਤੀ : 25-7-18

- ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਠਾ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-
1. ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 2. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 3. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ, ਅ.ਅ.ਸਾਖਾ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 4. ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 5. ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਕਰਾਈਮ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 6. ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 7. ਸਹਾਇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਫਸ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 8. ਸਹਾਇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਅ:ਅ:ਸਾਖਾ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 9. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਰੇਂਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 10. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਰੇਂਜ ਜਲੰਧਰ।
 11. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਰੇਂਜ ਲੁਧਿਆਣਾ।
 12. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਰੇਂਜ ਪਟਿਆਲਾ।
 13. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਰੇਂਜ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ।
 14. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਰੇਂਜ ਬਠਿੰਡਾ।
 15. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਰੇਂਜ ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ।
 16. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਅ:ਅ:ਸਾਖਾ, ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਲੁਧਿਆਣਾ।
 17. ਐਸ.ਓ. ਟੂ ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

4
ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਕਰਾਈਮ,
ਵਾਸਤੇ ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

25/7/18